GRADSKA BIBLIOTEKA
JURAJ ŠIŽGORIĆ
ŠIBENIK
NAUČNI ODJEL

Jutarnje izdanje

Pošta ina plaćena

TRIBUNA

God. V | UREDNIŠTVO I UPRAVA: Sibenik ul. A. Šupuka. Tel. int. br. 47 Rukopisi se ne vraćaju. Podredakcija: Split, Iza Kazališta 7 | Subota 2 Oktobra 1937 | IZLAZI SVAKI DAN Pretplata mes. 25.— (inostr. 35 din.) Čekovni račun 46.798 PRIMERAK 1. DINAR | Broj 219

Na pragu jedne presudne faze

(Od našeg stalnog dopisnika)

Rim, 29 septembra.

Ne osvrćući se na proizvoljna i tendenciozna nagadjanja kao i na neosnovane komentare izvjesne štampe povodom najnovijih krupnih dogadjaja, medju kojima u prvom redu kao senzacija dana otskače posjeta vodje italijanskog naroda Trećem Reichu, može se posve opravdano ustvrditi da je medjunarodni politički položaj stupio u presudnu fazu svoje čudnovate poslijeratne evolucije.

Razdoblje svjetske istorije inauguriisano zaključcima stvorenim nakon Svjetskog rata pretstavljalo je, a još donekle i danas pretstavlja, očitu tendenciju da se politička dinamika pretvori u političku statiku, čime da bi se najbolje garantovao ne samo poredak nego i razna preimućstva, koja su pretstavnici političke statike, u prvom redu Francuska, stekli zahvaljujući tradicijama svoje diplomatije.

Nedavno je jedna švajcarska revija donijela interesantan članak, čiji je pisac na temelju ozbiljnog proučavanja statistike dokazao d aje od 15.000 važnijih državnih ugovora sklopljenih u posljednjih 800 godina svaki od njih trajao prosječno samo 3 mjeseca, premda je veći broj tih ugovora bio sklopljen za vječita vremena!

Jedan od tih je i Varsaljski ugovor. Prilike pod kojima je sklopljen jamačno nisu dopuštale da se mimoidje osnovni zakon rata, i eto baš ta činjenica izazvala je reakciju na drugoj strani, koja je po zakonu životnog razvitka i nužne samoobrane obesnažila ona njegova poglavlja, koja su nosila karakter ratnog zakona.

Trebalo je šesnaest godina da se to izmjeni, i sve posljeratne političke konferencije i diplomatski sastanci i nisu drugo nego borba oko Versaljski ukosnice Nove Evrope.

Već iza rata se pozitivno znalo da će bratstvo medju Saveznicima vrlo kratko potrajati, kao što je kratko trajao i strah koji ih je i nagnao na okup. Washingtonska konferencija pretstavlja početak cijepanja savezničkog fronta, od kojega je danas još jedino ostala prilično tijesna veza izmedju Engleske i Francuske, pošto jedino one u slučaju kakova previranja ili meteža mogu da najviše izgube.

Redovito se čuje da je Versajski ugovor indirektno doveo na istorijsku pozornicu i Musolinija i Hitlera. Tačno je, jer je koli jedan toli i drugi vješto okupio sve nezadovoljnike i tako stvorio revolucionarni pokret. Ali je isto tako tačno da su i neki od bivših saveznika, naročito oni koji se danas isprsavaju kao kvalifikovani demokrate, u više pigoda svijesno pomagali

Riješenje španskog pitanja samo na liniji

Italo - njemačkog plana

Italijanski maršal Badoljo na čelu vojne misije u Njemačkoj - Veliki vojni i pomorski manevri njemačke vojske

Berlin, 1 oktobra.

(Od našeg stalnog dopisnika)

U berlinskim političkim krugovima izjavljuje se, da je Njemačka uvijek pripravna, da u razmatranje uzme i u odgovarajućem slučaju prihvati svaki pametni prijedlog, koji zajamčuje primjenu principa neuplitanja u Španjolskoj. Pri tom se dakako naglašuje, da se o predlozima može raspavljati samo onda, ako se oni kreću na liniji njemačko-italijanskog plana o neutralnosti i neuplitanju.

Pošto se je u praksi pokazalo, da je pomorska kontrola četiriju velesila neprovediva kao kolektivna i solidna akcija, ne mogu se Reich i Italija izjaviti sporazumima samo s jednostranom englesko - francuskom pomorskom kontrolom čak ni u slučaju, ako bi se obim ratujućim španjolskim stranama priznalo pravo zaraćenih sila. Također i povezivanje tog pitanja s povlaćenjem dobrovoljaca stoji tako dugo u suprotnosti s politikom neutralnosti, koju predlažu Njemačka i Italija, dok ne bude postojala praktična sigurnost, da bi time bilo obuhvaćeno i ono sarolika priticanje crvenih dobrovoljaca iz svijuh mogućih zemalja i da bi se i ti odazvali pozivu za povratak, tim više, što se veći dio tih dobrovoljaca sastoji iz anarhističkih i komunističkih elemenata, koji obično ni u vlastitoj domovini ne poštivaju zakone i ne slušaju naloge odnosnih vlada. Većina tih dobrovoljaca primila je uostalom već španjolsko državljanstvo.

E. Komarović.

MARŠAL BODOLJIO PONOVO POSJE ĆUJE BERLIN

Berlin, 1 oktobra.

Već više dana boravi u Njemačkoj šef generalštaba italijanske vojske maršal Bodoljio. U njegovoj su pratnji njegov zamjenik general Pariani, šef štaba fašističke milicije general Ruso i vojni ataše u Rimu. Maršal Bodoljo posjetio je sve važnije vojne objekte, a naročito luku Hamburg. Za vrijeme posjete pretsjednika italijanske vlade g. Musolinia boravio je u Berlinu i prisustvovao svima svećanostima.

Njegova posjeta završiće se prisustvovanju velim njemačkim kopnenim i pomorskim vojnim manevrima. **E. K.**

Berlin, 1 oktobra (e. k.) Pod vodstvom generala fon Blomberga biće priređeni, ovih dana veliki vojni manevri njemačke vojske u kojima će uze ti učešća i mornarica. Kopnenim jedinicama biće pridružene i tehničke i druge čete, teška i laka artilerija, motorizirana kola i artilerija. Radi učešća mornarice kao manevarsko polje određeni su tereni na obalama Baltičkog mora.

—o—

Artilerijska borba u svim linijama

Šanghaj, 1 oktobra (r) Cijele noći održan je artilerijski dvoboj bojnih linija pred gradom. Na Hong-ju Japanci su izvršili žistoki napad, ali bez naročita uspjeha. Japanska zračna flota vrlo je aktivna.

London, 1 oktobra. (r) Na brzojavni poziv kineskog Crvenog Krsta engleski Crveni Krst uputio je avionima eks pedicije za prvu pomoć.

Kasablanka, 30 septembra (r). Potvrđuju se vjesti o novim incidentima koje su izazvale izbjeglice. Uzrok nemirima je glad.

Tunis, 30 septembra (r). Vlada je smijenila dosadašnjeg guvernera i na njegovo mjesto postavila aktivnog generala.

—o—

VAŽNA KONFERISANJA ZA SANACIJU FRANCUSKIH FINANSIJSKIH

Pariz, 1 oktobra (j. u.) Ovih dana vode se u glavnom gradu Republike važni razgovori u vezi sa sanacijom finansijskih prilika zemlje. Poslije dužeg konferisenja sa ministrom finansija g. Šotana, pretsjednika vlade, bio je primljen od pretsjednika Republike g. Lebrena i s njim konferirao. Kako je Francuska došla u kritičan finansijski položaj vlada misli poduzeti najdalekosežnije mjere.

DALNJA STRELJANJA U RUSIJI.

Moskva, 30 septembra (t). Zbog sabotaže pet funkcionera partije osuđeno na smrt.

London, 1 oktobra (r) Objavljeno je službovanje saopštenje u kome se iznosi da je u prvoj polovini ove godine državni prihod Engleske 309 miljona funti što znači, prema prošlogodišnjem značajan prirast.

—**Nacionalno** vijeće rada u Londonu pozvalo je engleske radnike na bojkot i borbu protiv Japana.

G. Musolini u Berlinu

Na pragu jedne presudne faze

(Nastavak sa 1 strane)

Musolinija i Hitlera, ali još više onog prvoga, htijući ga time udobrovoljiti i privezati uz svoje vanjsko-političko vje rovanje. Čak je radi toga nastradala i jedna članica Društva Naroda izgubivši nedavno svoju nezavisnost.

Time je potpuno poljuljan autoritet ženevske ustanove, zadan smrtni udarac ideji medjunarodne solidarnosti i kolektivne bezbjednosti, a šta je najgore: uvedena je praksa da se sumnjivo političko prijateljstvo kupuje uz cijenu teritorijalnog integriteta i političke nezavisnosti jedne tudje države. Bilo bi neiskreno kad nebi se priznalo da je ovu praksu zavela jedna velevlast, koja se inače rado razbacuje krilaticom demokracije i slobode.

Ta ista velevlast počinila je i jednu sudbonosnu pogrešku kad je u spodobi trojanskog konja uvela u Društvo Naroda SSsR. e da bi se tako donekle popravilo poremećenje ervopske rav noteže. Ali je trojanski konj počeo da s uspjehom vrši svoju »istorijsku misiju«. I baš nekoliko dana nakon novog dardanelskog statuta sklopljenog u Montreuksu, čime je u smislu čl. 16 Pakta Društva Naroda dozvoljeno Sovjetskoj crnomorskoj floti da se pojavi na Mediteranu, provalio je vulkan na Pirinejskom poluostrvu: španjolski gradjanski rat!

Time su se iz temelj aporemetili stra tegijski odnosi na zapadu Evrope. Francuska ne će nikada dozvoliti da bude sa tri strane okružena fašističkim državama: Njemačkom, Italijo mi Špa nijom. Njemačka n eće nikada dozvoliti da joj zapadna granica bude izložena pritisku od 64,000.000 stanvnika Italija ne će nikada dozvoliti da taj blok od 64.000.000 istomišljenika opteretі jedini slobodni prolaz iz Mediterana u prekomorski svijet i da time ujedno stvori podesno uporište Sovjet ske Unije za njezinu ubrzanu akciju na boljševiziranju Evrope.

To je čvor koji će se teško riješiti kompromisom.

E da politički položaj postane još prekarnijim Japan je zavojštio na Kinu. Izgleda odveć čudno što potpisnice Washingtonskog ugovora mudro šute. Velika Britanija samo protestuje.. Sjeveroamerička Unija strogo poštuje zakon o neutralnosti. Sovjetska Unija nešto očekuje. T atri različita stava tih najzainteresovanijih velesila na Dalekom Istoku izaziva kod svih onih koji misle zabrinutost i uznemirenje.

U medjuvremenu šef talijanske vlade drugi put otkada pokriva taj položaj odlazi u inostranstvo. U Locarnu 16 oktobra 1925 parafirao je Zapadni pakt. Pošao je da se temeljito posavjetuje i sporazumije sa vodjom njemačkog naroda o svim pitanjima koja danas neumoljivom nuždom traže svo je riješenje. Zajednička ideologija, zajednički interesi, zajednički neprijatelji pa prema tome i složna akcija.

Da se još više zajednička ideologija afirmira treba kod masa stvoriti mogućnosti za obnavljanje entuziazma. To se postiglo triumfalnim putom Musolinija po Njemačkoj, iz čega je koliko on toliko i Hitler stekao ogroman kapital narodnog oduševljenja. Suvišno je isticati kakov odjek može proizvesti na psihologiju masa najveći i naj impozantniji zbor koji uopće istorija pamti.

Ko površno ne misli taj jako dobro znade da se danas baš Italija i Njemačka najviše bore za očuvanje evropske civilizacije i kulture, kojoj su i one u toku čitave istorije dale svoj životni i bitni dio. I ako netko danas tvrdi da je oznaka te borbe samo krinka pod kojom se hoće da očuva diktatura, on da taj mora da prizna da je borba i Sovjetske Unije ništa drugo nego nastojanje da se očuva ne samo režim,, nego da se i program Kominterne bez dušnim zatiranjem ljudske mase provede u djelo tj. da se ostvari crvena imperija na garištu tekovina umnih na pora ljudskog roda.

U takovu slučaju je italijanska i njemačka diktatura prirodna reakcija na bujicu razornog divljaštva, koje bi htje lo da od Evrope stvori kasapnicu i do menu za zatiranje ljudskog duha.

Svakako u Berlinu je učinjena ogromna gesta, jer se njome stavilo u iskušenje sve one, koji žele da budu faktori iskrenog mira i očuvanja evropske kulture.

S. Marušić.

KRATKE VIJESTI

— **Ministar** socijalne politike g. D. Cvetković sa porodicom otputovao je jučer za Ženevu gdje će, kao novoiza brani član, prisustvovati sjednicama upravnog vijeća Međunarodnog ureda rada.

— **Posmrtni ostatci** umjetnice Marije Ružićke Strozzi sahranjeni su na svečan način. Zagreb je pokojnici o dao dostojnu posljednju počast.

—**1 oktobra** proglasilo je nacionalističke vlade Španije narodnnim praznikom. Na ovaj dan prošle godine general Fankoranko proglašen je šefom države.

—**Pobuna** mnogih garnizona izbila je u nekim mjestima Mandžurije.

— **Pretstavnici** generala Franka na čelu sa vojvodom od Albe poveli su pregovore sa vođama francuskih umje renih republikanaca i vođama britanskih konzervativaca kako bi oni našli načina da se omogući obim zaračenim stranama primirje.

—**Maršal Čakmak** stigao je u Dubrovnik i jutros napustio našu zemlju na razaraču »Adatepe«.

—**Prema** zadnjoj statistici u Zetskoj banovini nepismenost iznosi 84 posto kod žena, a 62 posto kod muškaraca.

— **Zetska plovidba** nabavila je ovih dana još tri manja bodar koji će se upotrebiti za lokalnu plovidbu južnog Primorja.

— **Poznati** brkeljski nadriljekar, koji je liječio »uz pomoć Sv. Vasilija«, osuđen je na 6 mjeseci i 20 dana zatvora.

RADIO

PETAK

Veliki koncerti i slično

20.— Narodne pjesme — Beograd
20.— Tchaikovski violin. konc. D dur — Ceh.
20.20 Beethoven: 9 sinfonnija — London
21.15 Klavirska muzika od Webera otsvir. od Claudia Arran — Berlin
22.40 Mozart (mala nočna muzika) Luxenburg
23.— Händel-Mozart-Lalo-Dukas — Strasburg

Opere i operete

19.— »Mis Helvette« Andran — Loulouse
19.20 »Hunjadi Laszlo« Erkel — Budapest
20.— »Trubadur« Verdi — Bukarešt
21.— »Adriana Lecouvreur« — Rim

SUBOTA

Veliki koncerti i slično

20.— Verdi-Walton-Schubert — Engl. Nat.
20.— Weber-Mozart — Berlin
21.— Oratorijum: Carissimi: Joanas; Respighi Marija egipcijanska; Pizzetti: Abraham i Izrael — Milano
21 — Operna muzika od Mozarta — Češke stan.
21.40 Bacl-Schumannn — London
22.20 Veliki koncert — Beograd

Opere i operete

19.15 »Tereza« — Wien
20.15 »Faust« Goumond — Lion
20.30 »Pelleas i Melisande« Debussi — Paris.
21.— »Dreimedelhaus« Schubert-Berté — Rim

— **Iskočivši iz voza** počinila je samoubijstvo u blizi Kraljeva žena upravnika bolnice iz Despotovca. Samoubijstvo je izvršeno u momentu duševne depresije.

Beograd, 30 septembra (g) Pretsjednik vlade i ministar spoljnih poslovaa g. dr. Milan Stojadinović primio je u svom kabinetu engleskog i italijanskog poslanika na našem dvoru. Zatim je primio delegaciju voćarskih zadruga iz sreza Brčkog.

MALA KRONIKA

NAJVEĆE ZVONO NA SVETU

Prilikom jednog kongresa neskog sveštenstva u Šangaju odlučeno je da se jedna grupa kaluđera postara za po dizanje jednog velikog tornja s najvećim svonom na svetu. Taj toranj će bi ti podignut u Južnoj Kini na jednoj pla nini visokoj 2000 metara. Zvono će bi ti teško nekoliko hiljada kilograma, a njegov zvuk ćuće se u daljini od više desetine kilometara. To zvono treba d abude simbol jedinstva budizma. Sada se u celoj Kini skupljaju dobrovoljni prilozi da bi se pokrili izdaci oko podizanja tornja i livenja zvona.

OPŠTINA KOJA NE PRIMA NASLEDSTVO.

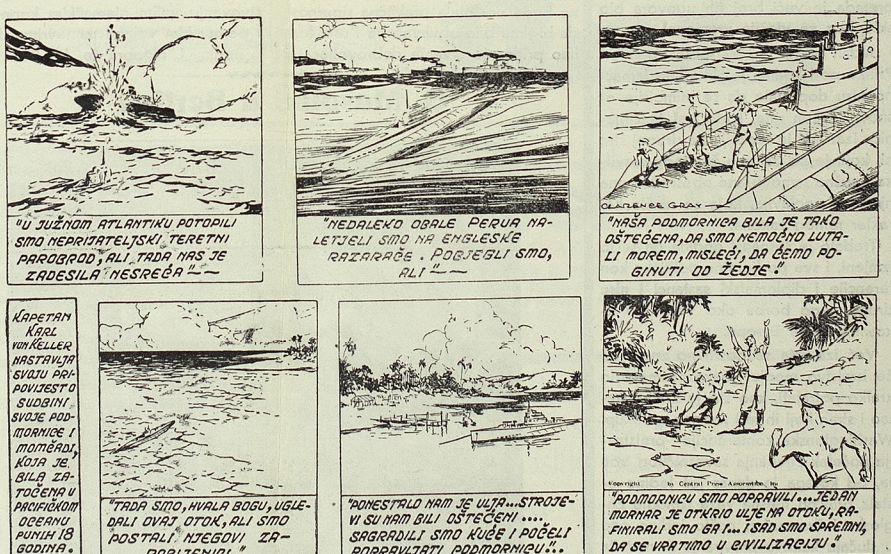
Opština male engleske varošice Lejg nasledila je od jednog svog bogatog građanina divnu biblioteku sa 40.000 knjiga. Opštinska uprava je na svojoj sednici odlučila da ovo nasledstvo od bije. Kao razlog odbijanja opštinska uprava je navela ove razloge: ona ne ma dovoljno prostorija u opštinskoj zgradi za tu veliku biblioteku, nema novaca da kupi regale potrebne za te knjige i najzad nema ni budeta za kre iranje novog bibliotekarskog mesta.

ŠEŠIR ZA KIŠU

I muškarci i žene obradovaće se vesti koju su onomad objavile pariske novine. Pronađen je šešir koji ne prokišnjava! Pomoću tih šešira čovek može iti po najvećoj kiši i ništa mu neće biti. Šešir ne propušta vodu. Posle kiše šešir se samo ispegla i izgleda opet kao nov. Novi šeširi, koji ne prokišnjavaju, prilično su skupi, tako ga nose samo imućnije dame.

Kralj modernih gusara

Borbe Brik Bradforda sa kraljem gusara Brokom

KROZ ŠIBENIK

Šibenik, 1 augusta

X **Dežurna apoteka: V. Beroš**

X **Kino »Balkan«** prikazuje napeti špijunski film iz ruskog života »Špijun Azev« pun je ruskog pesimizma i njihove lijepe pjesme. Sutra na večer premijera najvećeg francuskog filma »L'equipage«.

X **Naš list** izlazi danas samo na 4 stranice iz tehničkih razloga. Molimo da se ovo uvaži.

X**Kino »Tesla«** prikazuje danas veseli tonfilm **Kain i Mabel.** U glavnim ulogama Clark Gable i Merion Davies

X**Restauracija »Slavija«** (vlasnik Ana Čala) preporuča se svojom prvoklasnom domaćom kuhinjom. Prima abonente.

X **»Krka« restauracija i kavana.** Odlična kuhinja. Dnevno orkestar. Vlasnik: Bučar.

X **Gostiona »Maribor«** najomiljelije sastajalište gurmana radi dobre i jeftine hrane.

X**Izvoz višanja.** Jutros je sa parobro dom »Brindisi« otpremljena za USA veća pošiljka suhih višanja. Višnje su bile pakovane u 100 buradi, a ukupne težine od 5840 kilograma.

Kao otpremač robe je zabilježena »Šibenska okružna banka«.

X **Brašno za Zadar.** Motornim brodom »Lovac« otpremljena su 3 vagona brašna za Zadar.

X **Putnici.** Sa motornim brodom »Monte Gargano« iskrcano je jučer 8 putnika, i toga 7 jugoslovena, a , talijanski podanik. Putnici dolaze iz Trsta, odnosno Rijeke.

I sa parobrodom »Hrvatska« stiglo je jučer u Šibenik 7 putnika iz Venecije.

X **Premješten u Zagreb.** Šef terenske sekcije na Pošti u Šebeniku gosp. Dragutin Tonković premješten je svojedobno na novu dužnost u Zagreb.

Sinoć je gosp. Tonković napustio Šibenik.

X **Direktor »Aluminija« a. d.** Gosp Frano Bakašun dosadašnji advokatski vježbenik kod g. dr. Franceschia advo kata u Zagrebu, imenovan je za direk tora administrativne službe tvornice a luminija a. d. u Lozovcu.

Gosp. Bakašun je jučer stigao u Šibenik, te će ovih dana preuzeti dužnost.

X **Sv. Jerolim u Skradinu.** Jučer, na dan Sv. Jerolima, bio je običajni godišnji sajam u Skradinu. Parobrodima »Šubić« i »Zrinski« pošlo je na izlet dosta svijeta iz Šibenika, a došla je sva sila iz sela općine, te drugih mjesta.

Dogon blaga je bio bogat, a i paza rilo se je prilično. Sajam je prošao mirno i nigdje nije red narušen.

Hitac iz rovolvera pogodio djevojku

Nezna se kome je bio namjenjen hitac

U bolnciu je jutros dovedena 18. go dišnja djevojka Antica Šutić Mijina iz Suhog Doca.

Antica je sinoć sjedila pred svojom kućom skupa sa drugaricama i rodbinom.

Odjednom se čuje iz izvjesne daljine revolverski hitac i Antika očuti da je pogođena u lijevu nogu.

Kako Antica nema ni momka, a živi ona i braća joj sa cijelom selom u dove kuće, da je pogodoi Anticu. mogao da ispali hitac u pravcu njihobrim odnosima, to je zagonetno, ko je

GRADSKE

Šibenik kao industrijski centar

Naši radnici i namještenici trebaju jače zaštite. Čudni postupak „La Dalmatiennea" Nove tvornice u Zablaću

Na Šibenik je svraćena pozornost, kao na najpogodnije mjesto na našem primorju, da se od njega postepeno stvori centar industrije i to postepenom izgradnjom raznih tvornica u okolici, koje bi imale da ožive ovaj kraj, a samom gradu Šibeniku dadu privredni polet i zamah.

Tvornica aluminija u Lozovcu.

ostvarenju tega programa, izgradjena je u Lozovcu kao prva tvornica, tvornica »Aluminija d. d.«, koja je već započela svojim djelovanjem.

Naša se je štampa dovoljno pozabavila ovom tvornicom. Bilo je o njoj riječi, kad je uprava tvornice došla u konflikt sa domaćim monterima i osporavala im onu malu razliku od 1 dinara po satu u njihovoj zaradi U isto to vrijeme pada i otpuštenja šibenskih montera iz službe i to većine njih, a koprem su u službi bili zadržani svi monteri iz Osijeka, Maribora i iz inostranstva.

U javnosti se je ova okolnost vrlo loše primila i svak je osudjivao upravu tvornice. Nitko nije mogao da shvati, zašto se tvornica još u stadijumu svoje izgradnje, kvači i nateže oko sitnih izdataka, a strojevi sa uredjenjem cijele tvornice koštaju oko 30 miljuna dinara.

Ne samo to, već je javnost bila neugodno iznenadjena, da jedna tvornica kojoj je općina izišla tako generozno u susret, afrontira tu susretljivost i ne izvršava u cijelosti ugovor koji je sa općinom sklopila.

Ne znamo u kojem se stadiju ovaj spor da nas nalazi, ali smo uvjereni, da je općina poduzela sve potrebito, da se interesi radnika i sami ugovor zaštiti.

Naš će list biti u ovom pitanju na strani opravdanih težnja našeg radništva, da kod svoje kuće, nadje u prvom redu on, svoje za poslenje i svaki obzir.

Isto tako, će biti na strani namještenika iz ovih krajeva, jer imamo dovoljno školovanih sila, koje mogu da preuzmu svaku službu, pa i na odgovornim položajima poduzeća.

Neko vrijeme iza incidenta sa monterima, došao je u ovoj tvornici drugi sukob, sa šefom administracije g. Iljadicom, rijetkim, ili ako se ne varamo, jedinim šibenčanom koji u tvornici pokriva odgovorno mjesto.

Novine su onda iznijele, kako je g. Iljadica bio u svom poslu izvrgnut šikaniranju i omalovažavanju, opet sa strane jednog stranog činovnika. Po tim vijestima išlo se je zatim, da se gosp. Iljadici onemogući svaki rad i da i on, jedini šbenčanin na boljem položaju, napusti svoje mjesto. I on je otkazao i ovih dana ima da napusti svoj položaj.

Doznajemo sada, da je na njegovo mjesto postavljen jedan drugi šibenčanin u osobi g. Frane Bakašuna, dosadašnjeg koncipijenta kod advokata dr. Franceschi u Zagrebu. Mi protiv g. Bakašuna nemamo nikakove zamjerke, ali što će biti sutra, ako se gosp. Bakašun nadje u istoj situaciji u kojoj se je našao g. Iljadica, pa i on bude primoran da napusti svoj položaj.

Nama su svi šibenčani jednako mili i dragi, pa se ne borimo za jedne ili druge ličnosti, već jedino protiv sistema koji tamo vlada, protiv metoda koje se upotrebljavaju protiv domaćih ljudi — da ih se onemogući.

I zato mi tražimo, da se slučaj gosp. Iljadice ispita i da se jednim saopćenjem, javnost obavijesti, što je zapravo na stvari i koje su smetnje pravljene gosp. Iljadici, da je morao otkazati!

»LA DALMATIENNE«

Ova »utrnuta« tvornica u Crnici stavlja za Šibenik posebno bolno poglavlje!

Dosta je napomenuti, da je bivši »Sufid« zaposlivao, prije nego li je tvornicu prekupila »La Dalmatienne«, preko 600 radnika i dosta naših namještenika. Kratko vrijeme poslije nego bi »Dalmatienne« ovu tvornicu pre uzela, mjesto da ju proširi, ko što je bilo u planu, ona ju je jednostavno zatvorila, a radnike i namještenike otpustila.

Šibenski radnici i namještenici ostali su bez posla i zarade, a u privredi grada teško se je osjećao gubitak od preko jednog miljuna dinara mjesečno, koje su primali za svoj rad u tvornici.

Najprije se je interveniralo, slali su se memorandumi, priredjivale protestne skupštine, nebi li se tvornica pokrenula na rad, ali je sve bilo uzaludno. Ostalo je tako do dana današnjega, nekih 5 godina.

TVORNICE U ZABLAĆU.

I kad je društvo »Dinara« iz Splita podnijelo molbu za dozvolu izgradnje u Zablaću tvornice Portland-cementa, te tvornice fosfata i drugih derivata, mi smo u Šibeniku iskreno pozdravili ove nove tvornice u prvom redu, što će ovaj kraj sa Šibenikom na čelu, naći barem neku zamjenu za utrnute dimnjake u Crnici.

I sad se je desilo nešto, što je i originalno i dražesno — da se drugčije ne izrazimo. Na ročište o gradnji u Zablaću, došao je i pretstavnik tvornice »La Dalmatienne«, koji je protestirao protiv gradnje ovih tvornica, jer da je »Dinara u projektu o snabdjevanju tvornica u Zablaću električnom energijom, spomenula, kako će ona na rijeci Krki podići svoju vlastitu hidro — centralu.

— To ona ne smije! — veli pretstavnik »La Dalmatienneа« — jer mi imamo sa državom ugovor, da jedini možemo iskorišćavati energiju Krke!

Ne znamo, dali taj ugovor u tim razmjerima zbilja postoji, ali ako postoji, žalosno po stoji! No sve i kad bi postojao, on je u svojoj snazi davno pristao, jer tvornica »La Dalmatienne« niti radi, niti je ispunila svoje obaveze proširenja!

Treba imati dovoljnu mjeru smionosti, pa ometati izgradnju jedne tvornice, koja bi Šibeniku nadomjestila ono, što je izgubio u crničkoj tvornici!

Mi smo stalni, da ti i slični protesti neće uplivati na narmalni razvoj izgradnje novih tvornica, pa preko toga prelazimo.

TVORNICA ETERIČKIH ULJA.

Početkom ovog ljeta zainteresirala se je jedna vanjska firma, za izgradnju jedne tvornice eteričkih ulja u okolici Šebenika. Do konkretnih rezultata nije još došlo, no kako smo obavješteni, ideja nije ni danas napuštena.

Sjeverna Dalmacija obiluje biljkama, koje sadržavaju eteričnih ulja. Tu je u prvom redu ružmarin, zatim kadulje, metva i slične biljke. Branje ovih trava, dalo bi pučanstvu tih predjela lijepu nuzgrednu zaradu, a kultura cvih biljki bi se tada znatno proširila.

Ima i drugih planova a industrijalizaciji Šibenika i njegove okolice, kao n. pr. plan o osnutku jedne tvornice gumenih proizvoda i tome slično.

Šibenik i njegovo radništvo rado će podupirati svaki slični pothvat u našem kraju, ali neka sva ta poduzeća izbiju iz glave da dolaze u koju koloniju, gdje se radništvo i ustanove, mogu da izrabljuju na način, koji vrijedja naše dostojanstvo.

Sve mogu kod nas naći: i susretljivost općine i sirovine u obilju i vrijednog radnika, koji će poduzeću staviti svu svoju snagu na raspolaganje. Ali to radništvo mora da bude plaćeno po zasluzi i uz poštivanje postojećih zakona i onog najvećeg zakona: ljudskog zakona!

Novi veliki radovi u gradu i okolici

Jutros je Gradsko poglavarstvo oba vešteno od tehničkog odelenja Banske uprave u Splitu da su riješenjem Mini starskog savjeta broj 546 od ov. god. na teritoriju naše općine odobreni kre diti za slijedeće radove: šibenski vodovod stoosamdeset hiljada dinara, za kanalizaciju Šibenika pedeset hiljada dinara, za put Danilo—Kraljice—Slivno, pedeset hiljada dinara, za put Zaton—Šibenik, pedeset hiljada dina ar i za put Primošten do turističke ceste pedeset hiljada dinara.

Kino „Balkan" prikazuje

danas:
uzbudljiv film o čovjeku koji je igrao dvoličnu ulogu vođa zanešenjaka i špijun Ohrane

ŠPIJUN AZEV

U glavnim ulogama Fratza Raspa i Wolfganga Liebeneinera.

SUTRA UVEČER U 9 SATI PREMIJERA najljepšeg i najsnažnijeg filma ovosezonske francuske produkcije

L'EQUIPAGE

(DRUGOVI U ŽIBOTU I SMRTI)

MALE OGLASE
za naš list prima administracija svakog dana do 2 sata poslije podne.

Sva unajmljenja soba i stanova, prodaje, kupnje i traženja oglašujte preko našeg lista.

SPORT

U Beogradu vlada opće uvjerenje da su timovi državne reprezentacije odlič no sastavljeni!
Pitanje je samo povezanost navalnih igrača.

Naša reprezentacija za

Prag i Varšavu

U toku ove godine naša državna repenzentacija odigrala je četiri utakmice sa stranim reprezentacijama. To su bile utakmice: protiv Madžarske u Pešti, protiv Belgije u Beogradu, protiv Bugarske u Sofiji i protiv Rumunije u Beogradu.

Rezultati ovih utakmica nisu bogzna kako sjajni (od Bugarske smo doživjeli katastrofalan poraz od 4:0), ali bilo je i dobrih.

Kao senzacija u sportskom svijetu Srednje Evrope, odjeknuo je nerješen ezultat u Pešti, u igri protiv odličnih Madžara. To je uopće bio jedan od najvećih dosadašnjih uspjeha našeg državnog tima. Vjerovalo se onda da smo konačno dobili jedan standardni reprezentativni tim, koji je u stanju da se sa uspjehom suprostavi svakoj naciji, pa bila ona neznamo kaok jaka.

Naša katastrofa u Sofiji pokazala je ubrzo zatim, da državni tim još uvijek nije ono što bi morao i mogao da bude, pa su nakon očajne igre s Rumunijom izvršene kapitalne izmjene u timu. Pokazalo se da Lešnik nema dovoljno kvaliteta da i dalje ostane vođom napada u reprezentaciji.

Ovoga puta, opće je uvjerenje, da se Saveznom kapitenu g. Kiki Popoviću, nema šta da prebaci. On je postavio za dvije utakmice takve timove, da bi trebalo da čovjek bude ili zagriženo zanovetalo ili nepopravljivi klubaški povijač, pa da mu se prigovori.

U timu, za utakmicu u Pragu, jaka nam je naročito obrana. Sa te strane, kao i uvjek nemamo šta da brinemo. Glazer, Higl i Matošić pretstavljaju klasu, na kojoj nam mnogi zaviđaju. Srednji red: Lehner, Gajer, Kokotović, također je najbolje od najboljeg, što možemo svrstati u taj red. Navala je isto tako sastavljena od momentalno najboljih snaga. U nju je poslije duljeg pauziranja ušao i popularni Ico Hitrec. Na nedjeljnoj utakmici u Beogradu, pokazao je, da se nalazi u odličnoj kondiciji i da još uvijek raspola že sa šutom, koji zaslužuje poštovanje. Na krilo je postavljen Medarić, što pretstavlja sretno rješenje.

Valjarević i Vujadinović kao spojke momentalno pretstavljaju naše najbolje i po protivnika najopasnije realizatore.

Pleše na lijevom krilu je uvijek zadovoljio, brz je i pretstavlja glavnu i pokretnu snagu navale.

Jedina okolnost koja bi nas mogla zabrinuti, što se navale tiče — to je nehomogenosti. Jer navalu sačinjavaju igrači iz tri kluba Haška, Bska i Građan skog.

Dali će oni raditi složno? Hoće li se međusobno sporazumijevati?

Odgovoriće nam na ovo nedjeljni rezultat! -mat.-

Bodljika „čička" neovisnog

Šibenčani su i opći doživjeli jedno laskavo priznanje štampe o njihovom vrijednom sinu, do jučer seoskom učitelju, a danas novom rekorderu u trčanju na 400 m, Nikoli Despotu.

Splićani ga svojataju da je po krvi njihov!

Mandalinjani kao samostalna republika u šibenskoj luci, koji imaju najviše prava na to da bude njihov šute kao zaliveni.

Na vijest o vanrednom plasmanu Despota na balkanijadi u Bukureštu, Mandalina je osvanula u svečanom ruhu.

Na neumjereno pisanje splitskih novina, uputila je Mandalina protestnu notu »Londri«, da povuku očito i tendencijozno svojatanje njihovog »po babu i po stričevima« sina i pripadnika. U koliko ta satisfakcija ne bude preko istih novina dana, u toj istoj protestnoj noti jasno stoji, da će »man dalinska flota« predvođena ribarskim »»bojni mkrstašima« blokirati »Londru« s mora, dakako.

I sad hoćeš, nećeš, a jer su Splićani tvrdoglavi, doći će do gadnih scena i razmirica, kakove još nismo imali u istoriji športa. A s Mandalinom se nije šaliti! Ima ona i prave pravcate vojne objekte i ustanove.

Šalu na stranu Splićani!

—o—

O Sveti Peričiću bivšem članu šiben skog »Osvita«, koji je »uskočio« u »»Hašk«. govori se da se još nikako ne može da snađe među »crvenima«, pošto se teško privikava na »nove boje«. Kad bi igrao u »plavom« dresu, da bi bio mnogo srčaniji, a ovako...

Isto tako, govori se, da Peričiću nikako ne ide u glavu, da se jačeg ili ravnopravnog protivnika mora pobjediti. Ako se igra sa slabijim, e tu se isplati onako s krila potegnuti i postići efektan gol, jer slabiji će iz respekta dopustiti da ga se pobjedi, ali samo zaslugom krilnih igrača i krasnim kosim pogotcima.

Vele, da će Hašk zbog Peričića promjeniti dres i da će ubuduće igrati samo s nižerazrednim klubovima.

I prvenstvo da mu neće izmaći!

(nastavlja se!) »Čičak«

—o—

ČITAV OKTOBAR BIĆE U ZNAKU VELIKIH INTERNACIJONALNIH SPORTSKIH SUSRETA

Oktobar će biti ovo godine mjesec velikih međunarodnih nogometnih susreta.

3 oktobra igra naša reprezentacija u Pragu protiv Čehoslovačke za Benešov pokal.

5 oktobra igra u Beču Austrija s Letonijom kvalifikacijonu utakmicu za prvenstvo svijeta.

10. oktobra igra Jugoslavija u Varšavi s Poljskom kvalifikacijonu utakmicu za prvenstvo svijeta. (Sudi francus Lecerq).

10 oktobra igraju u Budimpešti Madarska i Austrija važnu utakmicu za Sredoevropski pehar.

10 oktobra igraće u Sofiji Bugarska protiv Rumunije.

10 oktobra igra Poljska B-garnitura sa Letonijom u Vilni.

10 oktobra igra se se još u Oslu kvalifikacijona utakmica Norveška—Irska za svjetsko prvenstvo.

17 oktobra susreću se u Stockholmu Švedska i Danska.

17 oktobra podijeliće megdan Francuska i Švicarska u Parizu.

17 oktobra suprostaviće se Danska B- garnitura i Finska.

24 oktobra igra se u Beču Austrija—Češka za Srednjoevropski pehar.

31 oktobra sastaće se u Amsterdamu: Nizozemska sa Francuskom.

31 oktobra igra će u Zürichu Švicarska sa Italijom. P.

UPOZORENJE

Prvi broj našeg lista poslali smo mnogima na ogled. Molimo one koji ne žele da ga primaju neka nam ga vrate.

Ako bi adresa bila netočna ili nedovoljna molimo da nas se izvjesti.

ROMAN »TRIBUNE«
ABEL BELSTROM:

Crni plesač

POVIJEST JEDNE TAJNE

(Nastavak 2)

I baš tada se otvoriše staklena vrata verande i lady Emily Berkley šušnu

— Sir Houston je tako ljubezan da me počasti svojim prisustvom — odvrati mirno Florence i rukom pokaza prema balustradi gdje je stajao Reginald utonuo u tamu. Čuvši njen glas zakoraknu on unapred, i izašavši na svijetlo lagano se nakloni.

— I vi ste sami, lady Berkley?

— Upravo je doktor izašao da traži Kelvina. On je odjednom prekinuo partiju i izašao. Dugo je već da ga nema . . . Moj svak nekada je tako čudan!

— Eno ga, čini mi se da dolazi.

Međutim, Reginald se prevario. Na vratima se ukaza dostojanstvena pojava pukovnika Longley-a. Teodor Longley, titularni pukovnik škotske vojske, bješe krupna ljudina, ali dobrodušan. Sa mnogo dostojanstva i sa mopouzdanja pričao je on obično svoje dosadne i svakodnevne šale, ne štedeći nimalo svoje strpljive slušaoce. Pri tome je njegov gromki glas — glas vojnika, kako je on sa ponosom isticao — treštao od smijeha. Ponekad — možda je bivao prekomjerno dosadan, ali ta sitna mana se gubila prema ostalim njegovim odlikama radi kojih je bio vrlo cijenjen i voljen u društvu lorda Kelvina. Bio je kavalir i džentlemen u svim pojedinostima i sitnicima, u svome držanju i nazorima. I u tome možda da je pretjeravao, bio vojnički krut, ali svi su to smatrali razumljivim kod takve jedne naravi.

— Smetam li možda? — zapita pukovnik još sa ulaza.

— Dođite, dođite — obradova se lady Emily — da spasite jednu usamljenicu do dosade!

— Oh! — usprotivi se pukovnik pri stupajući i poljubivši joj ruku. — U takvom dražesnom društvancetu? — Dobro veče!

— Moje društvo se raspršilo, ali bi će skoro opet tu. Dođite da dotle odigramo partiju taroka!

Ona ga povuče u verandu, pa za sobom zatvori vata.

— Divno! — usklikne Reginald kada su opet bili sami. — Večeras je lady Berkley žrtva pukovnika — gdje ste, miss Florence?

On se povrati njenom sjedištu i vidje da je prazno, Nje više nije bilo u naslonjači u kojoj se još prije nekoliko trenutaka odmarala. Pogledom je una okolo tražio po tami, ali nigdje je ne spazi. Gdje li je? — Da nije otišla na spavanje i ne zaželivši mu »Laku noć« Večeras je bila tako neobična i zagonetnog ponašanja. Zar se on toliko prevario da nije pogodio njene prave osjećaje? . . .

Kada se okrenuo pema džbunju akacija, koji se preko terase penjao do prvih spratova znamka, on ugleda njen lik. Stajala je uz rub terase, nagnuta preko balustrade i davajući mu rukom znak da šuti. Reginald joj se na prstima približi, zastavši tik nje. Ne prozborivši ni riječi posmatrao ju je iz ne posredne blizine. Rukama se podupirala na ogradi, nagnuvši glavu u stranu kao da osluškiva neka daleki, jedva zamjetljivi šum.

— Čujete li? — prošapta ona.

On oslušnu. Trudio se da nešto razabere, ali bez uspjeha. Zbunjivala ga je njena blizina, njeno kratko pritajeno disanje tik uz njegovo uho. Sve njegove misli je zaokupljala ona — i to je bilo sve što je Reginald Houston mogao razabrati u tami odmakle ljetne noći.

— Eto, čujete li sada?

On se ponovno sabra i oslušnu. Vjetar je lagano obigravao u granju, švrljao među lišćem i —

— Čini mi se da imate pravo!

Činilo mu se da do njegova uha do pire sasvim lagani topot koraka koji se odaljavao. Kao od nekoga kome se vrlo žuirlo.. Samo tren — i žuborenje vjetra odnese i posljednji šum.

— Malo prije, dok ste još stajali kod vratiju, moglo se čuti sasvim raz govjetno. Kao da neko prolazi ispod verande.

— Možda ste se prevarili. Biće da je vjetar malo jače zanjihao akacijama, pa je jedna grančica strugnula o prozor verande. Ko bi to inače bio? — Osim James-a sva služinčad je već na spavanju.

— Možda sam nervozna. Međutim, uvjerena sam da se nisam prevarila.

— Vi se bojite?

— Čega? — nasmija se ona vedro. — Vukodlaka ima samo u pričama.

— Ko zna? . . . Ja sam svega doživio tamo gore u Andima.

— Možda ste sreli i po koju vještičcu?

— I to! — potvrdi on veselo.

— Postajete jezivi — reče Florence, povrativši se svojoj naslonjači. — Dođite, sjednite ovamo i pričajte nešto o tome.

— Ne znam da li da vas poslušam. Teško ćete povjerovati. Ili bolje: nećete shvatiti. Tako nešto moguće je sa mo na licu mjesta.

Direktor: HAMILKAR VITALIJANI — Glavni i odgovorni urednik: BRUNOS AV J. LORINI — Štampa: »Štanik« Šibenik (Zastupa: H. Vitalijani)